

Danskernes Antal og Udbredelse i de Forende Stater.

Af

A. Bobjerg.

I. Lidt om Landet.

Det store samlede Landomraade, som udgør de Forende Stater i Nord-Amerika, ligger mellem den 25. og 49. Breddegrad, hvilket svarer til Nord-Afrikas, Middelhavets og det sydlige Europas Beliggenhed, saa langt mod Nord som til Paris. Mellem Minnesotas Nordgrænse og Sydspidsen af Texas er Afstanden knap 350 Mil. Baade mod Øst og Vest fra denne Linie bliver Landets Bredde mindre. Fra New York ved Atlanterhavet til San Francisco ved Stillehavet er der i lige Linie ca. 540 Mil, og ad Jærnvejen ca. 700. Af de 46 Stater og 2 Territorier kunde der dannes over 200 Lande, hvert saa stort som Danmark; men Folkemængden er kun ca. 40 Gange saa stor som vort Lands.

Amerika er rigt paa store Bjerge og Højsletter, store Skove, store frugtbare Prærier, store Floder og store Byer. Ved ihærdigt Arbejde frembringes og forarbejdes næsten alle mulige Ting til Brug, og der er skabt en Velstand, som søger sin Lige. De største Rigdomme samles dog paa forholdsvis faa Hænder; men de fleste, som vil og kan arbejde, har nok og mere til. De klimatiske Forhold er vidt forskellige i det udstrakte Riges forskellige Egne. Man finder sydlandsk Hede, høj-nordisk Vinter, tørre, varme Somre, dejlige Efteraarstider, mildt og fugtigt Kystklima, regnfulde Egne, evig Is og Sne og vældige Uvejr — Snestorme om Vinteren, Orkaner, Torden, Hagl og Regnskyl om Sommeren.

II. Den danske Indvandring indtil Aar 1900.

Til dette store, rige Land har Danske fundet Vej lige siden *Jens Munks* Dage. Allerede i det 17. Aarhundrede kom der ikke saa faa til New York og bosatte sig, og i det 18. indvandrede mange danske Herrnhuter, som blev Medlemmer af Brødremenighederne i Bethlehem i Pennsylvania og andre Steder. Til Philadelphia kom Danske ogsaa i ret stort Tal. Adskillige har vundet godt Eftermæle i Amerikas Historie. Men det

er først fra 1820 af, der bliver holdt Mandtal over Indvandrerne, og efter den Tid træder Danskerne tydeligere frem som Deltagere i de raske Fremskridt paa alle Livets Omraader. I 1820 var de Forende Staters Folkemængde kun knap 10 Millioner. Den steg fra godt 5 i 1800 til henimod 80 i 1900. Disse Tal viser en kraftig Udvikling, og i den har Danskerne hele Tiden været med, om end kun som et lille Procenttal af den hele Folkemængde.

I Tiden fra 1820 til 1830 indvandrede knap 200 Danske til de Forende Stater, deraf over Fjerdedelen i 1828. I de næste 10 Aar stiger Tallet til over 1000, med omtrent Halvdelen i 1836. I Tiaaret 1841—50 kommer der i alt kun lidt over 500, hvoraf godt 100 i 1846 og godt 200 i 1848. Den første danske Landkoloni i Amerika blev begyndt 1845 i Hartland, Wisconsin, og den næste 1848 i Ny Danmark i samme Stat. Ved Folketællingen i 1850 begynder man at føre Lister over Indvandrerne af de forskellige Nationaliteter, som da lever i Landet, og har fortsat dermed ved alle de senere Folketællinger, der har fundet Sted med 10 Aars Mellemlum. Hosstaaende Tabel viser Antallet af danske Indvandrere i Landet ved hver af disse Folketællinger, deres procentvise Antal af alle Indvandrere og af hele Befolkningen, samt Antallet af Indvandrere i det forudgaaende Tiaar.

Indvandrede Danske i de Forende Stater.

Folketælling.	Antal. ¹⁾	Procent af Indvandrede.	Procent af Befolkningen.	Indvandrede i Tiaaret forud. ²⁾
1850	2,000	0,1	1 af 13,000	500
1860	10,000	0,25	1 af 3,000	4,000
1870	30,000	0,5	1 af 1,300	17,000
1880	65,000	1	1 af 800	32,000
1890	135,000	1,2	1 af 480	88,000
1900	155,000	1,2	1 af 500	53,000

¹⁾ Abstract of the Twelfth Census, 1900.

²⁾ Statistical Abstract of the United States, 1907.

Tallene er givet i hele Tusinder for at lette Oversigten. De givne Tal i Indvandrings- og Folketællings-Statistikken kan man ikke altid stole paa. Naar der saaledes opgives 1838 Danske ved Folketællingen 1850, og 3749 indvandrede i Tiaaret 1851—60, medens 1860 viser 9962 i Landet, da maa der jo være en Mangel eller Fejl et eller andet Sted. Den danske Udvandrings- og den amerikanske Indvandrings-Statistik stemmer heller ikke helt overens. Derfor har det ingen Betydning at faa Tallene i andet end store Træk. Disse viser,

og enkeltvis, naar undtages nogle Steder, hvis Tal efterhaanden øgedes. I Mellemstaterne og Vesten var der fra først af kun faa. Men snart gaar de allerfleste derud, særlig til Egnene Nord og Vest for Chicago.

I 1850 var der over 400 Danske i New York, knap 300 i Louisiana (New Orleans), et Par Hundrede i Massachusetts, og 150 i Wisconsin, medens hver af Staterne Pennsylvania, Illinois (Chicago) og California havde knap 100. Ti Aar senere er Forholdet helt anderledes.

at den danske Indvandring har været stærkt stigende, ogsaa i Forhold til den hele Indvandring og til Befolkningens Tilvækst. I Aaret 1882 naas Højdepunktet, nemlig 11,600 danske Indvandrere. I hvert af Aarene 1891 og 1892 er Tallet nær ved de 11,000 men daler derpaa rask til under 2,000 i 1898. Saa begynder Stigningen igen, og allerede i 1903 er det over 7,000. Siden er det kun vokset ganske lidt.

I det 19. Aarhundrede er der i alt indvandret henimod 200,000 Danske til de Forenede Stater, og af dem er over 40,000 døde.

III. Danskernes Udbredelse indtil Aar 1900.

I Østen og Syden har der lige siden 1850 været Danske i de fleste Stater, men meget spredt og

Mormonerne Hjemstavn, Utah, er kommen foran med over 1,800 Danske, og Guldlandet California er næst med over 1,300, medens New York staar tredje med 1,200. Dernæst kommer Wisconsin med 1,150, Illinois og Iowa med ca. 700 hver, og Missouri med knap 500. Louisiana og Massachusetts har ganske faa fler end før, og Pennsylvania (Philadelphia) har naaet 250. I Michigan er der et Par Hundrede, og Minnesota samt New Jersey har knap saa mange hver. Flertallet er altsaa i Mellemstaterne, og der bliver det ved at holde sig i stedse mere fremtrædende Grad.

For de fire sidste Folketællingers Vedkommende viser hosstaaende Tabel Antallet af indvandrede Danske i hver af de 9 Stater, som nu i over

30 Aar har haft de fleste. Tabellen viser, at Iowa og Minnesota har haft den største Indvandring siden 1870, medens dog Nebraska i et enkelt Tiaar (1880—90) var foran alle de andre Stater, idet den da modtog lige ved 10,000 Danske. Af de tidligere nævnte Stater blev New Jersey ved at modtage en jævnt stigende Tilgang og naaede i 1900 tæt op til 4000. Af andre Stater fik Kansas sin store

Antal¹⁾ Danske i 9 Stater, 1870—1900.

Stater:	Nr.	1870	Nr.	1880	Nr.	1890	Nr.	1900
Wisconsin	1.	5,200	1.	8,800	4.	13,900	3.	16,200
Utah	2.	5,000	2.	7,800	6.	9,000	6.	9,200
Illinois	3.	3,700	5.	6,000	5.	12,000	4.	15,700
Iowa	4.	2,800	3.	6,900	1.	15,500	1.	17,100
Minnesota	5.	2,000	4.	6,100	3.	14,200	2.	16,300
California	6.	1,900	7.	3,800	7.	7,800	7.	9,000
New York	7.	1,700	9.	3,200	9.	6,300	8.	8,800
Michigan	8.	1,400	8.	3,500	8.	6,400	9.	6,400
Nebraska	9.	1,150	6.	4,500	2.	14,400	5.	12,500

¹⁾ Efter «Census Reports of U. S.», 1850—1900.

danske Indvandring i 70-erne og 80-erne; den havde i 1890 over 3,000 Danske.

Til Syd-Dakota og Nord-Dakota naaede Indvandrerstrømmen først ret henimod 1880. Den bragte mange Danske med sig, saa deres Tal i 1890 var henholdsvis 4,400 og 2,000 — i 1900: 5,000 og 4,000. I Halvfemserne drog mange til Washington ved Stillehavet, saa der var over 3,600 Danske, da Aarhundredet randt ud. Tallene viser saaledes, at en ikke lille Del af de danske Indvandrere i Aarenes Løb bliver i Østen. En anden Del drager længst mod Vest, medens Utah faar færre og færre. Det store Flertal vælger Prærie- og Skovegnene i de nordlige Mellemstater.

IV. Danskernes Udbredelse ved Aar 1900.

Den sidste Folketælling i de Forenede Stater fandt Sted i Aaret 1900. Da var der omtrent 155,000 indvandrede Danske i Landet. Antallet i hver enkelt Stat er givet i omstaaende Liste og paa Kortet, som viser Fordelingen over hele Landet. Det vil let ses, at Halvdelen af Danskerne lever i de 5 Stater, som hver har over 12,000 (Iowa, Minnesota, Wisconsin, Illinois og Nebraska). Tager man de fem næste (Utah, California,

New York, Michigan og Syd-Dakota), hvori Tallene er under 10,000 men over 5,000, da finder man der halvt saa mange. Adskillige andre Forhold ved Danskernes Udbredelse skal der i det følgende gøres Rede for.

I de 16 Sydstater findes kun 2,800 eller mindre end to Procent af alle Danske, og kun i

Indvandrede Danske i de Forenede Stater 1900.

Iowa	17,102	Maine	886
Minnesota	16,299	Wyoming	884
Wisconsin	16,171	Indiana	783
Illinois	15,686	Nevada	339
Nebraska	12,531	Rhode Island	268
Utah	9,132	Oklahoma ¹⁾	259
California	9,040	Vermont	225
New York	8,746	Louisiana	216
Michigan	6,390	Florida	204
S. Dakota	5,038	Arizona ²⁾	199
N. Dakota	3,953	Maryland	177
New Jersey	3,899	Arkansas	135
Washington	3,626	Virginia	128
Kansas	2,914	Tennessee	117
Pennsylvania	2,531	Alabama	96
Massachusetts	2,470	Georgia	88
Connecticut	2,249	Mississippi	86
Colorado	2,050	Kentucky	77
Oregon	1,663	New Hampshire	75
Idaho	1,626	West Virginia	60
Missouri	1,510	New Mexico ²⁾	57
Ohio	1,468	S. Carolina	55
Texas	1,089	Delaware	43
Montana	1,041	N. Carolina	36

Texas er de til Stede i et Antal af 1,000. I Byen Galveston ved den Mexikanske Bugt lever en Del, dog ikke et Hundrede, og Nord derfor i Houston godt halvtreds, medens den eneste Landkoloni af nogen Betydning findes noget Vest for disse Byer. Endnu længere mod Vest og Nord, i og omkring Byerne San Antonio og Austin, er der ogsaa en Del; men omtrent Halvdelen findes spredt rundt i Staten. I alle de andre Sydstater

¹⁾ Under Oklahoma regnes her det tidligere Indianer Territorium; siden 1906 danner begge tilsammen én Stat.

²⁾ Territorium.

lever Danskerne ogsaa meget spredt. Til Oklahoma har der i de senere Aar været nogen Tilstrømning af Danske. I Florida bor ikke saa faa paa Østkysten og nær Vestgrænsen. Ved Mississippiflodens Udløb ligger Storstaden New Orleans; her findes et Hundrede Danske. Et lignende Antal bor i Forbundshovedstaden Washington, og nogle flere i den næsten dobbelt saa store By Baltimore i Maryland. Men de fylder kun lidt, enten det saa er blandt en Tredjedel eller en god halv Million Mennesker. Hovedgrunden til, at saa faa Danske er rejst til Syden, maa søges i de klimatiske Forhold og de deraf følgende Arbejds- og Livsvilkaar. I Oklahoma er Forholdene dog ikke saa forskellige fra de nordligere Egne. I Texas er Bomuldsavl og i Florida Frugtavlen Hovednæringsveje for Danskerne.

I Østen, hvortil regnes de 6 Ny England Stater samt New York, New Jersey og Pennsylvania, lever over 21,000 indvandrede Danske. Dette er 14 Procent af dem alle. De allerfleste har hjemme i Byer paa Atlanterhavskysten. Alene i New York By er der 5,600, medens der i Naboerne i New Jersey (Hoboken, Jersey City og Newark) er over 700. I Perth Amboy, lidt sydligere, og i Egnene deromkring findes 1,800. I Philadelphia, som er Landets tredjestørste By, tæller Danskerne knap et Tusinde. Nordøst for New York ligger Bridgeport og New Haven i Connecticut, begge ved Havet; i disse Byer findes henholdsvis 350 og 250 Danske. I Hartford er der 500; denne By ligger nordlig i Staten, ved Floden hvorefter Landet har Navn. Her grundlagdes 1636 en af de første engelske Nybygder. I Roger Williams' By Providence i Rhode Island, hvor Tros- og Samvittighedsfrihed fik sit første Hjemsted, lever over 100 Danske. Nord herfor ligger Boston, hvor der er omtrent 700, og mange findes i de nærliggende mindre Byer. Vest herfor, omtrent midt i Massachusetts, ligger Worcester, hvor der er over 150 Danske. Portland i Maine ligger ved Havet; her lever 350 Danske, og omtrent ligesaa mange findes i Byens Omegn. Ved Hudsonfloden, Nord for New York, bor der flere Steder mange Danske. Det samme gælder om Egnene Vest paa gennem Staten. I Buffalo ved Eriesøen finder man ca. 150. Følger man Syd-kysten af Søen, træffer man jævnlig Danske, saaledes i Erie i Pennsylvania omtrent ligesaa mange som i Buffalo.

I Ohio bor de allerfleste af Danskerne ogsaa ved Søen; i Cleveland er der omtrent 400, og Syd herfor i Akron over 100. Ved Søens Vestende ligger Toledo med 100 Danske. Ikke langt Nord herfor ligger Detroit i Michigan, hvor ca. 150 Danske har hjemme, og flere i de omliggende Egne. Men langt de fleste af Danskerne i denne Stat findes mod Vest. I Grand Rapids er der samme Antal som i Detroit; i Omegnen er der ogsaa mange, og nogle Mil mod Nordøst, i Montcalm County, ligger en af de ældste og største danske Landkolonier i Amerika. Ved Michigansøen ligger Byerne Muskegon, Ludington og Manistee. Tallet paa Danske i og om dem er henholdsvis ca. 300, 400 og 700; de fleste lever vist i Byerne. I Indiana findes et Par Hundrede af Danskerne i Indianapolis; men ellers maa de fleste søges i Statens nordvestlige Egne. De sydlige to Tredjedele af Illinois har meget faa Danske, og i Missouri findes de allerfleste dels i St. Louis, hvor der er ca. 400, og nærmeste Omegn, dels i Kansas City og Egnene Nord derfor. Her ligger St. Joseph med ca. 100 Danske. Ligeoverfor Kansas City ligger, paa Missouriflodens vestlige Bred i Kansas, Byen, der ogsaa hedder Kansas City. I de to Søsterbyer lever over 400 Danske, og i det nordøstlige Kansas finder man de tre Fjerdedele af Danskerne i denne Stat. I disse Egne er de kommen længst mod Syd i Mellemstaterne. Kansas City ligger paa den 39. Breddegrad, svarende til Lisabon i Portugal. Nord paa gennem Nebraska, Iowa, Dakotaerne og Minnesota, en Strækning af 150 Mil, er Danskerne alle Steder meget talrige.

I de 12 nordlige Mellemstater lever to Tredjedele af alle Danske i hele Landet. Men som allerede vist er der meget faa i de østlige og sydlige Egne af disse Stater. Det samme gælder om de vestlige samt om store Dele af det nordlige Minnesota og Wisconsin saavel som Dele af Michigan. De egentlig danske Egne omfatter derfor ikke Halvdelen af Mellemstaterne. Disse Egne er paa Kortet indrammet af en brudt Linie, der dog selvfølgelig ikke betegner nogen skarp Grænse. Selv indenfor den er Danskerne meget ujævnt fordelt. Dette Landomraade er vel godt tyve Gange saa stort som Danmark, men har kun fem Gange saa mange Indbyggere. Af disse er da henimod 100,000 Danske, som er født i Danmark. Tages de med, som er født i Amerika, bliver Tallet over

en Kvart Million. Kæmpebyen Chicago danner Indgangsporten til dette »Danmark i Amerika«. I ingen anden By udenfor Danmark findes der saa mange Danske, idet der er over 10,000, som er født i Danmark. I lige Linie Nord paa fra Chicago ligger i Wisconsin ud til Michigansøen fem Byer, hvori der lever mange Danske. De er i Rækkefølge Syd fra: Kenosha (ca. 500 Danske), Racine (2,800), Milwaukee (450), Green Bay (250) og Marinette (200). Nabo til sidstnævnte ligger Menominee i Michigan; den har ogsaa mange Danske. Fra Chicago hertil er der ca. 60 Mil. Noget inde i Wisconsin ligger Oshkosh og Neenah ved den store Winnebagosø; de har hver 400 Danske. Lidt nordligere ligger Waupaca med 350. Omkring denne By findes en af de ældste og største danske Landkolonier. Den ældste er ved Hartland Nordvest for Milwaukee, og den næst-ældste, der ogsaa hører til de store, er Ny Danmark Syd for Green Bay.

Rejser man fra Chicago omtrent 125 Mil mod Vest, lidt til Syd, kan man komme gennem fem store Byer med mange Danske. Først er der Clinton i Iowa ved Mississippi; i denne By og dens Omegn lever over 800 Danske. I Des Moines længere mod Vest i Iowa er der 250, og i Council Bluffs tæller de over 1100. I Egnene Nordøst for denne By, 8—12 Mil inde i Landet, findes den største danske Koloni i Amerika. Den breder sig vidt til alle Sider omkring Elkhorn Højskole. Her lever ca. 4000 indvandrede Danske, som sammen med Børn og Børnebørn tæller 10 à 12,000. I Aaret 1878 byggedes her den første danske Højskole i Amerika. 30 Aar efter havde de danske Farmere sluttet sig sammen og bygget deres egen Jærnbane, hvis Drift de begyndte i 1908. Den er endnu kun 4 Mil lang; men snart vil den have en Længde af over 10 Mil. Gennem mange Aar ventede man taalmodigt paa, at et eller andet af de store Jærnbaneselskaber skulde imødekomme det stærke Ønske om lettere Forbindelse med Omverdenen. Til sidst tog man Sagen i egne Hænder og udførte, hvad vist ingen andre i lignende Stilling har paataget sig: Bygningen af egen Jærnbane. Som Genbo til Council Bluffs ligger Omaha paa Missouri-flodens vestlige Bred i Nebraska; her lever 2,700 Danske. Sydøst herfor ligger Lincoln med et Par Hundrede. Længere mod Nord ved Missouri, men paa Iowa-Siden, ligger Sioux City, hvor der lever henimod

400 Danske. I Cedar Falls og Omegn, nordøstlig i Iowa, er Danskernes Antal over 1,200, og rimeligvis lever mindst 700 af dem i Byen.

De danske Egne har deres største Udstrækning mod Nordvest. Her findes Danske overalt lige op til Montana og Canadas Grænse, omtrent 250 Mil fra Chicago. Ind i Montana og langt op i Canada gaar Strømmen nu. De Byer i Nordvesten, som har flest Danske, er Minneapolis og St. Paul ved Mississippi i Minnesota; den første har 1,500 den anden 1,200. Vest herfor ligger Hutchinson med ca. 200, og sydligt i Staten Albert Lea med 400. Duluth ved Superior-søen har 300, og dens Naboby i Wisconsin, Superior, et Par Hundrede. Endelig skal nævnes tre Landsbyer, der vistnok er de mest danske i Landet. Mulig findes der dog endnu mindre Byer, som gør dem Rangen stridig. Den ene af de tre er Luck i Wisconsin Nordøst for St. Paul; den anden er Alden ved Albert Lea; den tredje er Tyler i det sydvestlige Minnesota. De har henholdsvis 400, 650 og 700 Indbyggere; i de to første udgør de indvandrede Danske tæt ved en Fjerdedel af Befolkningen, og i den sidste en Tredjedel. Men dette vil atter sige, hvad siden skal paavises, at i Tyler er næsten alle Mennesker danske, medens ca. de tre Fjerdedele er det i Alden og Luck. Omkring disse tre Smaabyer ligger store danske Landkolonier.

I Michigans, Wisconsin og det mellemste Minnesotas Skovegne lever næppe halvt saa mange Danske som i de meget mere udstrakte Prærieegne Syd og Vest herfor. Overalt er de fleste samlede i større og mindre Kolonier; men dog findes der Danske i alle Countier (Amter), om end kun meget faa i en Del. De nærmere Oplysninger om Kolonierne paa Prærie og i Skov, samt om Danskernes Livsvilkaar, Arbejde og hele Stilling falder udenfor denne Fremstillings Ramme. Dog skal her meddeles lidt om deres Fordeling mellem By og Land. Ved »By« tænkes her ikke alene paa større Byer, hvor der foruden Forretningsfolk og Haandværkere tillige er en Mængde danske Arbejdere ved Fabrikker og alt andet Arbejde. Her tænkes ogsaa paa helt smaa Byer og Landsbyer, hvor der ofte er mange danske Handlende og Haandværkere. I Michigan lever vistnok de fleste Danske i Byerne. Det er sikkert, at de gør det i Illinois, da Chicago alene har to Tredjedele af dem alle. I Præriestaterne findes de fleste, i mange

Egne det store Flertal, paa Landet. Men bestemte Tal kan ikke opgives, da de ikke findes. Kun i Wisconsin og Minnesota er dette Forhold helt oplyst ved Stats-Folketællingerne i 1905. I Wisconsin lever 55 Procent af Danskerne paa Landet, Resten i Byerne. I Minnesota er de tilsvarende Tal 53 og 47.

Vest for de store Prærier ligger Klippebjergene og Højlandet med 8 Stater. I disse lever over 15,000 eller ca. 10 Procent af Amerikas Danske. Tæt ved de to Tredjedele er i Utah, og deraf alene i Saltsøstaden omtrent 1,000. Herfra strækker de danske Egne sig ca. 50 Mil mod Syd langs Vestsiden af Bjærgene og mod Nord, Østen om den store Saltsø, helt op i den sydøstlige Idaho. Endnu længere Nord paa lever en Del i Klippebjergene i det vestlige Montana, hvor der i Byen Butte er over 100. Øst for Saltsøen findes en Del Danske spredt langs Jærnbanen i det sydlige Wyoming, og fra Cheyenne i denne Stat Syd paa til Denver i Colorado. I denne By er der ikke mindre end 600, og i Bjærgegnene Syd herfor er der ogsaa mange. Vest for Saltsøen lever nogle faa Danske ved Jærnbanen ud gennem Nevada, de fleste i Egnene ved Reno nær Californias Grænse.

I de tre Stater paa Vestkysten er der knap 15,000 indvandrede Danske. Over de tre Femtedele af dem lever i California, og Halvdelen af disse findes i San Francisco og indenfor 10 à 15 Miles Afstand fra denne By, der har omtrent 2,200 eller tæt ved en Fjerdedel af alle Californias Danske. I Oakland Øst for Bugten er der ca. 600. De øvrige er mere spredt; flest findes paa Kysten mod Syd, saaledes i og om Salinas ca. 400, samt i og om Los Angeles ca. 500, hvoraf Halvdelen er i Byen. Mod Sydøst i San Joaquin-Dalen er der ogsaa mange — alene i Fresno og Omegn 700. Nord paa langs Kysten findes der næsten alle Vegne en Del; talrigst er de i Fern-dale og dens Nabolag, hvor de tæller 400. Nordøst for San Francisco ligger Sacramento; her bor et Hundrede Danske. Endnu længere oppe i Bjærgegnene, hvor det første Guld fandtes i 1848, lever ogsaa en Del. Rejser man fra California Nord paa gennem Willamette-Dalen i Oregon, træffer man Danske forskellige Steder. Men det store Flertal har hjemme i Statens nordvestlige Del, fra Columbiaflodens Munding og noget ind i Landet. I Portland er der 400. En Del bor længere Øst paa ved Floden. I Washington fin-

der man to Tredjedele af Danskerne langs Østsiden af Puget Sund. I Tacoma er der 350, og i Seattle 650. I det østlige af Staten lever et Par Hundrede i Spokane, medens ikke saa faa findes i Egnene Vest og Syd herfor.

I de vidtstrakte vestlige Bjærg og Højlande ernærer Danskerne sig som alle andre ved Mine-drift og Minearbejde, ved Hvedeavl i stor Stil og blandet Landbrug ved Hjælp af kunstig Vanding samt ved Kvæg- og Faareavl. I Dalene og ved Kysterne driver de Frugtavl, Mejeribrug og mindre Landbrug. I Byerne træffer man dem i alle Livsstillinger. Paa Kysten er mange af dem Sømænd.

V. Antallet af alle Dansk-Amerikanere.

De mest nøjagtige Tal, vedrørende Danskerne i de Forenede Stater, gælder de indvandrede. Derfor er der hidtil kun talt om disse. Man faar imidlertid ikke alle med paa Listerne. En meget stor Fejl, sikkert den største, fremkommer derved, at mange danske Sønderjyder, maaske de fleste, føres i Folketællingslisterne som Tyskere, fordi de statsretlig hørte til Tyskland, eller i det mindste kom derfra, da de indvandrede. Hvis de blev talt som Danske, vilde Tallet langt overstige de 155,000.

Ser maa nu Statistikken efter for at finde, hvormange Danske der er født i de Forenede Stater, da finder man Tallet 115,000.¹⁾ Dette Tal er imidlertid alt for lille. De danske Sønderjyders Børn er ikke medregnede, og desuden finder man ved nøjere Undersøgelse, at der i nogle Stater i Henhold til Listerne kun er et forholdsvis meget lille Antal Børn født af danske Forældre. I New York er der ikke nær halvt saa mange som indvandrede Danske, og f. Eks. i Illinois og California er der kun godt halvt saa mange. Man lægger Mærke til, at dette Forhold viser sig, hvor der er store Byer med mange Danske. Det gælder jo som Regel, at Danskerne lettest »forsvinder« i de store Byer. Ved Folketællingerne bliver de rimeligvis borte derved, at mange unge ikke opgiver, at deres Forældre er fra Danmark. Dette er i al Fald den letteste Forklaring; men det er dog kun en Gisning. Det sikre er, at der maa være noget galt ved Listerne. Thi i andre Stater, f. Eks. Iowa og Wisconsin, har man talt lige saa mange indfødte som indvandrede Danske og i det hele kan

¹⁾ »Abstract of the Twelfth Census, 1900«.

der næppe være stor Forskel paa Staterne i den Henseende.

Dernæst er der en stedse voksende Skare af indvandrede Danskes Børnebørn. Men de tælles som Amerikanere, fordi deres Forældre er født i Amerika. Til dem slutter sig det tredje indfødte Slægtled, hvoraf der allerede findes nogle hist og her. Blev nu alle Børn og Børnebørn af indvandrede Danske regnet med, da vilde Tallet 115,000 stige i forbavsende Grad, hvor højt kan ingen vide bestemt. Det er opgivet, at henimod 100,000 Børn er født i blandede Ægteskaber, hvori den ene af Ægtefællerne var dansk. En Mængde, maaske de fleste, af dem er sikkert ublandet Danske. For det første har nemlig over 40,000 af disse Børn den ene af Forældrene dansk, den anden amerikansk. Men det betyder uden Tvivl i det langt overvejende Antal Tilfælde, at den »amerikanske« Fader eller Moder er født i Amerika af danske Forældre. Henimod 18,000 er født i dansk-tyske Ægteskaber; men det vil nok for de flestes Vedkommende sige: dansk-sønderjydske. I begge disse Tilfælde er Blodet da ægte og ublandet, saa her bliver et meget stort Antal, som hører til dem, der er Børn og Børnebørn af indvandrede Danske. Men som sagt kan ingen vide bestemt, hvor stort Tallet paa disse i det hele er.

I dansk-norske Ægteskaber er der født 11,000 Børn, og i dansk-svenske 15,000. En Del af dem lever sammen med Dansk-Amerikanerne; men noget stort Tal kan der næppe regnes med. Af dansk-engelske Børn er der 5,500, af dansk-irske 2,500, af dansk-skotske 1,000, af dansk-franske 800, af dansk-schweitsiske 500, og desuden er der 1,600, fordelt paa Ægteskaber, hvori den ene Ægtefælle var dansk, den anden russisk, polsk o. s. v., ialt maaske af over 20 forskellige Folk, deriblandt baade Indianere, Negre og Kinesere. De to Tredjedele af Børnene i de blandede Ægteskaber har dansk Fader; den ene Tredjedel har dansk Moder. Hvad Folketællingen oplyser, kan da samles saaledes:

1.	Indvandrede Danske,	ca. 155,000
2.	Danske, født i Amerika:	
	a. Begge Forældre danske	ca. 115,000
	b. Fader dansk,	ca. 64,000
	c. Moder dansk,	ca. 33,000
		ca. 212,000
	Ialt...	ca. 367,000

Men disse Tal oplyser altsaa i Virkeligheden

alt for lidt, da ingen, som paavist, ved, hvormange Danske der ikke er medregnet som saadanne, eller hvormange i Grupperne b. og c. der ikke burde tælles med.

Man har dog i Almindelighed ladet de givne Tal gælde, og de siger jo, at der er omtrent halvdanden Gange saa mange indfødte af dansk Afstamning, som der er indvandrede. Spørges der saa om Antallet af alle Dansk-Amerikanere, da bliver Svaret i Henhold dertil: omtrent to og en halv Gange Antallet af de indvandrede. Der er imidlertid næppe nogen Tvivl om, at dette er meget for lavt regnet, fordi Sønderjyderne og de indfødte Dansk-Amerikanere som ikke er talt med, sikkert nok udgør mange flere end de af blandet Afstamning, der staar Danskerne altfor fjærnt til, at de kan indlemmes i deres Kres. Derfor kommer man vist nærmere til Virkeligheden, hvis man regner, at der er tre Gange saa mange Dansk-Amerikanere som indvandrede Danske. Det maa nemlig ikke glemmes, at der Aar efter Aar fødes stedse flere danske Børn i Amerika, saa deres Tal vokser langt stærkere end Indvandrerens. Den Tid vil snart komme, da der er mere end dobbelt saa mange indfødte som indvandrede Danske.

Nr.	Stater.	Antal.	pCt.	Nr.
1.	Iowa	43,000	2,0	7.
2.	Minnesota	41,000	2,3	5.
3.	Wisconsin	40,500	2,0	6.
4.	Illinois	39,000	0,8	10.
5.	Nebraska	31,500	3,0	4.
6.	Utah	23,000	8,3	1.
7.	California	22,500	1,5	9.
8.	New York	22,000	0,3	14.
9.	Michigan	16,000	0,6	11.
10.	Syd Dakota	12,500	3,1	2.
11.	Nord Dakota	10,000	3,0	3.
12.	New Jersey	9,800	0,5	12.
13.	Washington	9,000	1,8	8.
14.	Kansas	7,300	0,5	13.

Forholdet er ikke helt ens alle Vegne, og i det hele kan man altsaa ikke give bestemte Tal. Men vil man have en Oversigt over Dansk-Amerikanernes Antal i Aaret 1900, da regner man ikke for højt, hvis man ganger Tallene paa de

indvandrede med to og en halv. For adskillige Staters og Koloniers Vedkommende vil det være for lavt. I hele Landet var der nok henimod 400,000, og de udgjorde da ca. en halv Procent af den samlede Befolkning. I foranstaaende Liste er givet det omtrentlige Antal i de 14 Stater, som har flest Danske. Dertil er føjet disses Procenttal af Befolkningen i hver Stat.

I de tidligere omtalte »danske Egne«, der ligger i de ni af ovennævnte Stater, er Procenttallet af Danske gennemsnitlig det samme som i Iowa og Wisconsin. I Utah udgør Danskerne næsten tre Gange saa stor en Part af Befolkningen som i nogen anden Stat, og i de fleste af Bjærgstaterne er der forholdsvis mange, saaledes i Idaho og Wyoming 2,5 Procent, i Nevada 2,0, i Montana lidt over 1,0, og i Colorado knap 1,0. Det sidste Tal gælder ogsaa for Oregon paa Vestkysten, medens Connecticut i Østen staar lige med Michigan.

Kun i Wisconsin og Minnesota kendes Danskernes Antal i alle Byer. I hele det øvrige Land er det kun opgivet for Byer med over 25,000 Indbyggere. Men i alle Tilfælde har man Tallet paa dem i hvert County, og ved man saa, om der er faa eller mange paa Landet omkring en By, da kan man komme til et ikke meget forkert Tal for Byens Vedkommende. Efterfølgende Liste er ordnet som den over Staterne; kun er Indbyggernes Antal ogsaa givet. Her er ikke medtaget Byer med færre end ca. 1,500 Dansk-Amerikanere, uden forsaavidt disses Procenttal er over 5.

Det er mest Smaabyer, der har en forholdsvis stor dansk Befolkning. Dog gør Racine en Undtagelse. Denne By er den tredje i Rækken, baade med Hensyn til Antallet og Procenttallet af Dansk-Amerikanere. I Chicago og New York, maaske ogsaa i enkelte andre Storbyer, viser der sig nok nogle stærke danske Fremtoninger; men i Racine er det danske Præg saa omfattende og stærkt fremtrædende, at man her med Rette taler om »Dan-

Nr.	Byer.	Indbyggere.	Danske.	pCt.	Nr.
1.	Chicago, Ill.	1,700,000	25,000	1,5	20.
2.	New York, N. Y.	3,400,000	14,000	0,4	22.
3.	Racine, Wis.	29,000	7,000	24	3.
4.	Omaha, Neb.	103,000	6,800	6,5	13.
5.	San Francisco, Cal. ...	342,000	5,500	1,6	19.
6.	Minneapolis, Minn. ...	202,000	3,800	1,9	17.
7.	St. Paul, do. ...	163,000	3,000	1,8	18.
8.	Council Bluffs, Ia. ...	26,000	2,800	11	9.
9.	Saltstøtaden, Utah. ...	53,000	2,600	5,0	14.
10.	Philadelphia, Pa.	1,300,000	2,500	0,2	24.
11.	Perth Amboy, N. J. ...	18,000	2,400	13	7.
12.	Cedar Falls, Ia.	5,300	1,800	34	1.
13.	Boston, Mass.	560,000	1,700	0,3	23.
14.	Clinton, Ia.	23,000	1,600	7,0	13.
15.	Seattle, Wash.	81,000	1,600	2,0	16.
16.	Denver, Colo.	134,000	1,500	1,1	21.
17.	Oakland, Cal.	67,000	1,500	2,2	15.
18.	Kenosha, Wis.	12,000	1,400	12	8.
19.	Manistee, Mich.	14,000	1,200	9,0	12.
20.	Albert Lea, Minn. ...	4,500	1,000	22	4.
21.	Neenah, Wis.	6,000	1,000	17	6.
22.	Waupaca, do.	2,900	900	31	2.
23.	Ludington, Mich.	7,000	800	11	10.
24.	Hutchinson, Minn. ...	2,500	500	20	5.

mark ved Michigansøen«. Her er den eneste Storby i Amerika, hvor Danskerne gør sig stærkt gældende i alle Forhold.

* * *

Naar Resultaterne af Folketællingen, der skal foretages 1910, foreligger, vil det vise sig, at der er mange flere Danske i Amerika, end der var i 1900.